

7000 Lasten ja perheiden hyvinvointipalvelut

Toiminta-ajatus

Vapaa-aikalautakunta vastaa liikunta-, nuoriso-, kulttuuri- ja matkailupalveluista sekä kirjaston, kansalaisopiston sekä taiteen perusopetuksen palvelutuotannosta. Toiminta-ajatuksena on luoda toimintaedellytykset kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä edistävissä palveluissa ja mahdollistaa kuntalaisten ja kolmannen sektorin toimijoiden aktiivisuus kuntalaisten palveluissa ja niiden järjestäjinä esim. palvelusopimusten kautta..

Tilivelvollisena viranhaltijana päävastuualueen tehtävälalueista vastaa **sivistysjohtaja**.

Painopistealueet suunnitelmakaudelle 2019 – 2021

Vapaa-aikapalvelut ovat mukana toteuttamassa kuntastrategiaa, jonka keskeisinä lähtökohtina ovat elinvoimaisten hyvinvointipalveluiden kehittäminen panostamalla ennaltaehkäisevän terveyden edistämistä, kuntalaisten aktivoimista mahdollistaminen sekä asumisviihtyvyyden tarjoaminen kuntalaisille.

Vapaa-aikapalveluiden tehtävänä on edistää ja ylläpitää asukkaiden hyvinvointia järjestämällä riittävät olosuhteet virkistys- ja harrastustoiminnalle sekä tuottamalla elämänkulun eri vaiheissa monipuolista, virikkeellistä, asiakaslähtöistä toimintaa kuntalaisille yhteistyössä eri tahojen kanssa.

Sitovat tavoitteet vuodelle 2019

Kunta-strategia	Tavoite	Toteutumista kuvaava kriteeri/ mittari	Tavoitetaso/ tunnusluku	Toteuma 31.12.	Tila
Aktivoiva	Vertaisohjaajien ja vapaaehtoistyöntekijöiden aktivointi	Vertaisohjaajien ja vapaaehtoistyöntekijöiden määrä	Kasvava edellisvuoteen verrattuna	Hyvinvointikavereita on koulutettu 33 kpl. 2 uutta piikaa on tullut mukaan torpan vapaaehtoiseksi.	Toteutunut
	Kolmannen sektorin palvelusopimusten lisääminen	Sopimusten määrä	Vähintään kaksi (2) uutta sopimusta	Järjestyksenvalvoja koulutukseen osallistuvien yhdistysten kanssa on tehty yhdeksän (9) palvelusopimusta. Kolmen nuoren kanssa tehtiin kumppanuussopimus uimaopettajan koulutuksesta.	Toteutunut
Hyvinvoiva ja palveleva	Huolehditaan lasten mahdollisuuksista osallistua monipuolisesti kesätoimintoihin (leirit, uimakoulut ym)	Uimakoulujen ja leirien osallistujamäärä		Kesäleireillä 161 lasta. Rantauimakouluihin osallistui 95 lasta, joka on seitsemän (7) enemmän kuin viime vuonna.	Toteutunut
Vetovoimainen	Osallistuvan, aktiivisen nuoren kautta välittyvä myönteinen julkisuus	Medianäkyvyys	Valtaosa eurajokelaisia nuoria käsittelevistä		Ei toteutunut

			jutuista on positiivissävytteis iä		☐	
	Vapaa-aikatoiminnan tilat ja paikat hyvässä kunnossa	Käyttäjäkysel	Positiivinen palaute	<p>Yhteenveto Eurajoen yhteiskoulun kuntosalikyselyn tuloksista</p> <p>Kysely toteutettiin kuntosalikäyttäjille webropol – kyselynä sähköpostilla. Kyselyyn vastasi 22 henkilöä. Vastausprosentti jäi alle kymmenen, jota voidaan pitää alhaisena.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vastaaajista n. 60% oli miehiä ja 40% naisia. • Enemmistö (68%) vastaajista kävi kuntosalilla keskimäärin 1-3 kertaa viikossa • Vastaaajat oli erityisen tyytyväisiä kuntosalin sijaintiin, valaistukseen ja siisteyteen. • Vähiten tyytyväisiä oltiin kuntosalin ilmastointiin 	Toteutun ut	☒

Talous

Last. ja perh. hyvinvointipalv	TA+muutos 2019	toteutuma 2019	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	9 000	8 093	907
TOIMINTAKULUT	-762 200	-734 132	-28 068
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-753 200	-726 039	-27 161
Suunn. mukaiset poistot	-78 526	-65 602	-12 924

Perustelut poikkeamasta

Kuntalaisten vesiliikunnan tukemiseen kului n. 20 000€ arvioitua vähemmän.
Omien työntekijöiden käyttö ryhmien vetämisessä sekä vähäisempi kävijämäärä vähensi tilapäisten ja kerho-ohjaajien palkkaustarvetta leireillä ja kerhoissa. Palkkakuluja kului n. 7000 arvioitua vähemmän.

7010 Harrastus- ja kulttuuripalvelut

Toiminta-ajatus

Vapaa-aikalautakunta vastaa liikunta-, nuoriso-, kulttuuri- ja matkailupalveluista sekä kirjaston, kansalaisopiston sekä taiteen perusopetuksen palvelutuotannosta. Toiminta-ajatuksena on luoda toimintaedellytykset kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä edistävässä palveluissa ja mahdollistaa kuntalaisten ja kolmannen sektorin toimijoiden aktiivisuus kuntalaisten palveluissa ja niiden järjestäjinä esim. palvelusopimusten kautta..

Painopistealueet suunnitelmakaudelle 2019 – 2021

Kulttuuripalveluiden tehtävänä on luoda mahdollisuuksia ja edellytyksiä taiteen harjoittamiselle sekä kotiseututyön ja perinteen harrastamiselle. Kulttuuripalvelut tuottaa kulttuuri- ja perinnetoimintaan liittyviä palveluita sekä toteuttaa muita tehtäviä kuten järjestää julkisia tilaisuuksia, ylläpitää perinteen tallentamista ja vastaa ystävyyskunta-toiminnasta ja matkailuun liittyvistä tehtävistä.

Sitovat tavoitteet vuodelle 2019

Kunta-strategia	Tavoite	Toteutumista kuvaava kriteeri/ mittari	Tavoitetaso/ tunnusluku	Toteuma 31.12.	Tila
Aktivoiva	Hyödynnetään paikallista osaamista kunnan tapahtumissa	Esiintyvien taiteilijoiden kotikunta	Puolet (1/2) esiintyjistä eurajokelaisia		Toteutunut
Hyvinvoiva ja palveleva	Matalan ”kulttuurikynnyksen” myötä uusia kulttuurin harrastajia	Matalan kynnyksen tapahtumat	Määrä aikaisempaan verrattuna	Matalan kynnyksen kulttuuritapahtumia (paikka tai hinta) järjestetty yhteensä 7 kpl.	Toteutunut
Vetovoimainen	Korkeatasoiset kulttuuritapahtumat	Tapahtumien saama julkisuus	Määrä aikaisempaan verrattuna	BelCanto joulukonsertti sai ihmiset liikkeelle n. 470 hengen voimin.	Toteutunut osittain

Talous

Harrastus- ja kulttuuripalv.	TA+muutos 2019	toteutuma 2019	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	6 900	34 568	-27 668
TOIMINTAKULUT	-322 440	-354 312	31 872
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-315 540	-319 743	4 203
Suunn. mukaiset poistot	-5 000	-5 000	0

Perustelut poikkeamasta

7020 Kirjasto ja kansalaisopisto

Toiminta-ajatus

Vapaa-aikalautakunnan tehtävänä on tuottaa kuntalaisille ajantasaiset ja monipuoliset kirjasto- ja tietopalvelut tukien kuntalaisten hyvinvointia, yhteisöllisyyttä ja tiedollista tasa-arvoa. Kirjasto toimii yhdessä sidosryhmiensä kanssa ja osana kirjastoverkkoa. Vapaa-aikalautakunnan tehtävänä on varmistaa kansalaisopiston palveluiden saavutettavuus Eurajoella.

Painopistealueet suunnitelmakaudelle 2019 – 2021

Kirjasto on kuntalaisten hyvinvoinnin ja viihtyvyyden lisääjä, elinikäisen oppimisen mahdollistaja ja syrjäytymisen ehkäisijä.

Kirjastotoimi tarjoaa asiakaslähtöisesti palveluita, jotka vastaavat erityisesti kuntalaisten tiedon ja sivistyksen tarpeita. Kirjaston laadukas asiakaspalvelu syntyy paikallisia tarpeita vastaavasta ja uusiutuvasta aineistokokoelmasta, nykyaikaisesta kirjastojärjestelmästä, toimivista verkkopalveluista, hyvistä tiloista ja osaavasta henkilöstöstä. Kirjastopalvelujen saatavuutta kehitetään aloittamalla omatoimikirjastotoiminta.

Lasten- ja nuorten kirjastotyö on luku- ja tiedonhakutaitojen edistämistä. Koululaisille annetaan kirjastonkäytön, tiedonhaun ja mediakasvatuksen oppitunteja, jotta koululainen ja nuori voivat harjaantua tiedonhaussa ja oppia kriittiseksi median kuluttajaksi. Kirjasto tarjoaa nuorille laadukkaita sähköisiä palveluja ja opastaa nuoria ja lapsia internetin käytössä.

Tietoverkot parantavat kokoelmayhteistyötä ja tehostavat asiakaspalvelua. Asiakkaille tarjotaan mahdollisuus virtuaaliaineistojen käyttöön kirjastossa internetpääteillä. Palvelutarjonnassa ja markkinoinnissa käytetään hyödyksi seudullista yhteistyötä ja kirjastolle keskitetyksi tuotettuja palveluja.

Kansalaisopiston tarkoituksena on järjestää yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa koulutusta elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta.

Kansalaisopisto-opinnoissa korostuvat omaehtoisuus, yhteisöllisyys ja osallisuus. Vapaan sivistystyön kurssit eivät ole tutkintotavoitteisia. Opinnot perustuvat ihmisen omaan haluun oppia ja kehittyä.

Sitovat tavoitteet vuodelle 2019

Kunta-strategia	Tavoite	Toteutumista kuvaava kriteeri/ mittari	Tavoitetaso/ tunnusluku	Toteuma 31.12.	Tila
Aktivoiva	Kirjasto- ja kansalaisopiston palveluiden kehittäminen asiakaslähtöisesti – yhteistyö lähtee asiakkaan tarpeista ja ylittää kuntarajat	Asiakaskysely (kuntalaiset osallistumaan palvelujen suunnitteluun)	Asiakaskysely kirjastotoimen palveluista kerran vuodessa	Satakirjastojen yhteinen asiakaskysely toteutettiin keväällä 2019. Kysely suoritettiin Webropol -kyselynä. Kyselyn painopistealueena oli saavutettavuus ja esteettömyys. Vastauksia saatiin kaikkiaan 1096 kpl. Eurajoelta 23 henkilöä vastasi kyselyyn. - tilojen toimivuuteen, riittävyteen ja rauhallisuuteen	Toteutunut ■

				<p>tyytyväisiä vastaajista 95,45 %</p> <p>- tilojen sisäilmaan, valaistukseen, siisteyteen tyytyväisiä 100 %</p> <p>- vastaajista kirjastojen aukioloaikoihin tyytyväisiä oli 78,2 %</p> <p>- opasteiden selkeyteen tyytyväisiä 86,36 %</p> <p>- palautus- ja lainausautomaatin helppokäyttöisyys 91,3 %</p> <p>- pysäköintialueen selkeys ja esteettömyys 91,3 %</p> <p>- tilan käyttö rollaattorin, pyörätuolin, lastenvaunujen yms.kanssa 68,1 %</p>	
Hyvinvoiva ja palveleva	Kirjasto toimii kuntalaisten "olohuoneena" - Monipuolinen tapahtumatuotanto eri ikäryhmät huomioiden	Tapahtumatuotanto - tuotetut tapahtumat yhteistyössä eri toimijoiden kanssa	Tapahtumat ja niihin osallistuneiden määrä vähintään sama tai suurempi kuin aiemmin	<p>Tapahtumat, joissa kirjasto on ollut päävastuullisena järjestänä kasvoivat 33,9 % edelliseen vuoteen verratuna</p> <p>- kirjallisuuden ja lukemisen edisämistapahtumat kasvoivat 6,0 % ja osallistujamäärä 41,9 %</p> <p>Kaikkiaan tapahtumia järjestettiin kirjastossa 218 kpl, kasvua 43,6 %</p> <p>Ulkopuolisten järjestämiä tapahtumia kirjastossa 47 kpl, kasvua 161 %</p>	Toteutunut
Aktivoiva	Asiakkailla mahdollisuus omatoimisiin kirjastopalveluihin (ns. omatoimikirjastopalvelu)	Palvelun käyttöönotto	Molemmissa kirjastoissa on mahdollisuus käyttää omatoimikirjastoa	<p>Eurajoen kirjastotoimi sai Aluehallintoviranomaiselta valtionavustusta omatoimisten kirjastopalvelujen kehittämiseksi vuosille 2019-2020. Omatoimiaika on lisäpalvelu normaalien</p>	Toteutunut

				aukiolotuntien lisäksi. Molempiin kirjastoihin on asennettu asiakkaiden omatoimikäytön mahdollistava järjestelmä. Omatoimiaikoina kirjastoon pääsee sisään tunnistautumalla kirjastokortilla ja pin-koodilla. Palvelu otetaan käyttöön alkuvuodesta 2020.	
Hyvinvoiva ja palveleva	Kattava kirjastoverkko (paikallinen, maakunnallinen ja valtakunnallinen)	Oman kunnan kirjastopalvelut toimivat ovena kaikkiin kirjastoihin	Lainaaajien osuus vähintään 45 % asukkaista	Lainaaajien osuus kuntalaisista oli 37,9 %	Toteutunut osittain
	Kirjaston sähköiset palvelujen kehittäminen, omatoimikirjastotoiminta	Kirjaston käyttäjällä mahdollisuus sähköiseen asiointiin: verkkokirjasto, e-aineistot, omatoimikirjaston kehittäminen	Sähköisten palvelujen markkinointi/edistäminen. Käyttäjäkoulutusten ja verkkokäyntien määrä sama tai suurempi kuin aiemmin	Kuntalaisilla on mahdollisuus sähköiseen asiointiin Satakirjastojen Finna-verkkokirjaston kautta (mahdollisuus esim. uusia lainansa tai varata aineistoa verkon kautta). Asiakkailta on mahdollisuus Satakirjastojen yhteisiin e-aineistoihin (e-kirjat, e-lehdet, e-äänikirjat, e-musiikkiin, e-kuvatalenne). E-aineistojen käyttökerrat kasvoivat 68,5 %. Yhteistyössä Eurajoen Kristillisen opiston kanssa järjestettiin kirjastossa digiopastuksia ikäihmisille 16 kertaa syksyllä 2019.	Toteutunut
	Osaava henkilöstö	Henkilökunnan ammattitaidon ylläpitämisestä huolehtiminen	Täydennyskoulutus tavoite: 3 päivää/henkilö/vuosi	Täydennyskoulutuksen toteutuma: 4,5 päivää/henkilö.	Toteutunut
	Tiedottamisen parantaminen kuntalaisille	Infotaulujen käyttöönotto	Molemmissa kirjastoissa on infotaulu, joka on käytössä	Molemmissa kirjastoissa on otettu käyttöön iDID-infojärjestelmä.	Toteutunut
	Monipuolinen aineistovalikoima kuntalaisten käytössä (perinteiset aineistot, e-aineistot)	uutuusaineisto/asukasta kohden	uutuusaineiston määrä: kirjat vähint. 300 kirjaa/1000 asukasta kohden muun aineisto vähint. 100 kpl/1000 asukasta	Uutusaineistoa hankittiin 4,64 % enemmän kuin v. 2018. - kirjoja 465 kpl /1000 as. kohden	Toteutunut

			<p>kohden sanoma- ja aikakauslehdet: vähint. 45 vuosikertaa</p>	<p>- muu aineisto (äänikirjat, e-aineistot (e-äänikirjat, e-kirjat, esineet yms.) 57,8 kpl/ 1000 asukasta kohden -</p> <p>- lehtivuosisikerrat yhteensä 120 vuosikertaa, joista tilattuna 109 vuosikertaa, lahjoituksena 38 vuosikertaa, OKM:n tuella hankitut kulttuurilehdet 11 vuosikertaa</p>	
Vetovoimainen	Näkyvyys ja markkinointi - kirjastotilat kunnossa, uusin teknologia käytössä verkkopalveluineen	Tiedottaminen kirjaston palveluista, tapahtumista/ käynnit asukasta kohden	Tavoitteena 7 käyntiä/asukas/vuosi	<p>Fyysisten käyntien määrä 6,4 käyntiä/asukas. Suomen kirjastoissa fyysiset kävijämäärät ovat laskeneet viime vuosina. Satakirjastojen verkkokäynneissä on myös tapahtunut laskua verrattuna vuoteen 2018. Laskua selittää verkkokirjaston vaihdos Arenasta Finnaan, jolloin tilastointitapa muuttui.</p>	Toteutunut osittain
	Kirjastopalvelut ja kansalaisopiston kurssit lähipalveluna	Matka-aika palvelun saavuttamiseen enintään 30 min.	<p>Kirjastoaineiston lainausten määrä asukasta kohden sama kuin aikaisemmin (16,50 lainaa /asukas) tai suurempi.</p> <p>Kansalaisopiston kurssien määrä aikaisempaan verrattuna.</p>	<p>Kirjastoaineiston kokonaislainaus laski hiukan edelliseen vuoteen verrattuna 0,7 %.</p> <p>- lainaus 15,9 lainaa/asukas (koko Suomi 15,4 lainaa/asukas v. 2018, johon toteutunutta kokonaislainausta vertaillaan)</p> <p>- eniten lainaukset laskivat musiikkiaineiston 22,4 % ja elokuvien (dvd-aineisto) 16,9 % lainausmäärissä (koko Suomessa laskua v. 2018 musiikki 13 % ja elokuvat 9%)</p> <p>- e-aineiston lainaukset nousivat: e-kirjat 234 %, e-lehdet 28,44 %, e-musiikki 88 %</p>	Toteutunut osittain

				Otsolan kursseja toteuttiin 2019	
				- kevätkaudella 64 ryhmää, opetustunteja 1682,83	
				- syyskaudella 61 ryhmää, opetustunteja 1527,32	

Talous

Kirjasto ja kansalaisopisto	TA+muutos 2019	toteutuma 2019	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	9 600	37 793	-28 193
TOIMINTAKULUT	-619 376	-581 906	-37 470
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-609 776	-544 113	-65 663
Suunn. mukaiset poistot	0	0	0

Perustelut poikkeamasta

Kirjastoimen tulopuolella näkyvät hankkeisiin saadut hankeavustukset 29 000 €. Kansalaisopiston menot budjetoitua pienemmät, kaikki suunnitellut kurssit eivät toteutuneet.

Aineet, tavarat, tarvikkeiden menot budjetoitua pienemmät (loppuvuodesta ennakkoon tehdyt aineistohankinnat toteutuvat usein vasta seuraavalla budjettikaudella).